

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Electio gratuita prædestinatorum ad gloriam, autoritate scripturæ
sacræ firmatur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

Non putare debemus priores nos dedisse aliquid, ut
verberetur non regeneratio salutis. Ille facit in homi-
nibus principium fidei, & perfectionem in Iesum, qui fecit
hominem & perfectorem Iesum.

Secundum quod etiam fide catholica sanc-
tum est, & in Tridentino contra huius temporis
hæreticos definitum est, prædestinationem in
ordine executionis, à meritis & bonis operibus
dependere, saltem in adultis, quibus beatitudo
conferatur, non solum titulo hereditatis, sicut
patulis; sed etiam titulo præmii & mercedis,
& tanquam corona iustitiæ, ut loquitur Aposto-
lus. Sic enim gratia definit esse gratia, si detur
ex meritis, ita & præmium cessat habere ratio-
nem præmii & coronæ, si merè gratis, & nullis
præcedentibus meritis conferatur.

In hoc conveniunt omnes Catholici, sed gra-
tiam difficultas est, & multorum ingeniorum tor-
tura, an ipsa electio prædestinatorum ad glo-
riam, seu intentio & volitio efficax quam Deus
habet dandi gloriam electis, & per quam illos
elegerit à reprobis, quæ à quibusdam, Dicitur
iustitiam, appellatur, supponat merita prævisa,
& ab illis pendeat tanquam à causa motiva, cu-
jus intuitu Deus incitetur & moveatur ad illos
eligendos præ aliis? An verò illa sit purè gratuita,
& ex sola Dei liberalitate & bonitate præce-
dens, nec supponat merita & bona opera præ-
visa ut motiva eligendi, sed potius illa respi-
ciat ut effectus à se derivatos & procedentes. U-
no verbo punctus difficultatis est, an Deus inci-
piat diligere prædestinatam à non prædesti-
nato, per electionem ad gloriam, & deinde sub-
sequatur electio ad gratiam, & ad media quibus
infallibiliter gloriam consequetur? Vel an prius
eligatur præ alios ad gratiam, & ad media,
seu merita, & postea ad gloriam?

In qua difficultate tres repetio sententias.
Prima docet electionem efficacem prædestina-
torum ad gloriam, merita prævisa supponere, &
ab illis ut à causa motiva dependere: unde pro-
prios ad prævisionem meritorum, solum reco-
gnoscit in Deo voluntatem inefficacem dandi
gloriam, prædestinatis & reprobis communem.
Ita sentent Molina, Vazquez, Lessius, Becanus,
& alii Recentiores.

Secunda sententia, quæ est Catharini, distin-
git inter eximè sanctos, & alios non ita evectæ
sanctitatis, asseritque illos ante meritorum præ-
visionem efficaciter eligi ad gloriam, istorum
vero efficacem electionem merita prævisa sup-
ponere.

Tertia absolute docet prædestinationem non
fieri ex prævisis meritis, nec illa ut motiva,
sed ut effectus à se causatos respicere. Ita præter
Thomistas docent celeberrimos ex Societate Do-
ctores, Toletus, Suarez, Granado, Henriques,
Salmeronius, Ruizius, Maldonatus, Petavius,
Typhanus, & Bellarminus lib. 2. de gratia &
libero arbitrio cap. 11. ubi asserit hanc senten-
tiam esse traditionem universæ Ecclesiæ: *Quam-
vis enim* (inquit) *ante exortam hæresim Pelagiani
reveri Patres quæstionem istam non admodum accurate tra-
ctaverint, sed tantum occasione oblatâ, breviter sen-
tentiam suam aperuerint, ut S. Augustinus docet libro
de bono persever. cap. 20. qui tamen cap. 10. Cyprianum,
Ambrosium, & Nazianzum pro hac sententia citat.
Cæterum post illam hæresim exortam, omnes omnino
qui sanctitatis nomine in Ecclesia claruerunt, hanc ipsam
sententiam apertissime docuerunt, & perspicuum est ex
S. Augustino in libro de prædestinatione Sanctorum, &*

Tom. II.

A de bono perseverantia, in libro de correctione & gratia,
in Epistola 109. ad Sixtum, & alibi passim ex S. Pro-
spéro in 2. libro de vocatione gentium cap. 1. & ultimo,
in libro contra Collatorem, & in responsione ad capitula
Gallorum, ex S. Fulgentio in libro de Incarnatione &
gratia Christi. S. Gregorio lib. 1. Dialogorum cap. 8.
S. Anselmo, Beda, Primasio, Sedulio, & aliis in cap.
9. ad Roman. S. Bernardo serm. 23. & 78. in Cantica,
S. Thoma 1. p. quest. 23. & S. Bonaventura in 1. sent.
dist. 41. quest. 2. Neque solum sancti illi Patres hoc affir-
mant, sed antiquiores & doctores ex ipsis, quos cæteri
postea secuti sunt, ad fidem Catholicam hanc sententiam
pertinere tradunt, & contrarium ad Pelagianos reji-
ciunt. Notabo aliqua loca, ut si qui forte contra sen-
tiant, intelligant ex iudicio sanctissimorum Patrum, in
quo manifesto errore versentur. Et postea refert tes-
timonia Augustini, Prosperi, Petri Diaconi,
Fulgentii, Cælestini, Leonis, & Gelasii, ac tan-
dem sic concludit: *Itaque Sedes Apostolica, non tan-
tum semel, sed etiam secundò & terciò adversus Pelagia-
norum reliquias, pro defensoribus gratia, prædestinatio-
nis sententiam tulit, ut jam hæc sententia, non quorum-
vis Doctorum opinio, SED FIDES ECCLESIAE
CATHOLICÆ DICHI DEBEAT.* Hæc Bel-
larminus. Ex quibus patet quàm insipienter &
inconsideratè, Recentiores aliqui, sententiam
de gratuita prædestinatione, ad Calvinismum,
vel Janenismum pertinere dicant: cum Do-
ctissimus ille Cardinalis asserat, illam ad fidem
Catholicam pertinere, & non quorumvis Doctorum
opinionem, sed Catholica Ecclesia fidem dici debere,
omnesque omnino qui sanctitatis nomine in Ecclesia
claruerunt, hanc ipsam apertissime docuisse sententiam, &
contrariam ad Pelagianorum errorem rejecisse. Et cer-
tè sine ingenti temeritate negari nequit, senten-
tiam illam de gratuita prædestinatorum ele-
ctione ad gloriam, maximum in Scriptura &
SS. Patribus, præsertim Augustino & Thoma,
habere fundamentum, ut constabit ex dicendis
paraphrasis sequentibus.

B
C
D
E

§. II.

*Electio gratuita prædestinatorum ad gloriam, auctoritate
Scripturæ sacre firmatur.*

Dico igitur: Electionem Prædestinatorum ad
gloriam non fieri ex prævisis meritis, nec illa
respicere ut motiva quibus Deus inducatur ad
illos eligendos, sed ut effectus ab ipsa derivatos,
& ad illam subsequentes. Hanc conclusionem
tam læps, & tam disertè docent sacre literæ, ut
mirari satis non possim, quomodo à Catholico
Doctore revocari possit in dubium. Omnis tamen
pluribus testimoniis, tria tantum brevitate
causâ exponam.

Primum habetur Lucæ 12. his verbis: *Nolite
timere pusillus grex, quia complacuit Patri vestro dare
vobis regnum.* Ubi Christus loquitur de electio-
ne efficaci prædestinatis propria, ut indicant
illa verba, *Pusillus grex*, quibus datur intelligi, so-
lum cum prædestinatis esse sermonem, qui pu-
sillus grex appellantur, comparatione numeri
reproborum. Constat secundò, quia Christus
intendebat illos exhortari ut deponerent curam
temporalium; quia si complacuit Patri dare cæ-
leste regnum, quanto magis de necessitati ad
præsentem vitam curam habebit: si autem lo-
queretur de simplici complacitâ regni cæle-
stis, non rectè id suadet, cum ex illa non sequa-
tur effectus. Loqui autem de electione ad gloriam

C

601

constat ex nomine regni: sola enim gloria nomen regni absolute meretur. Quod autem praevia merita antecedit, indicat nomen patris, quo Deus non insignitur quando ex meritis movetur, sed nomine iusti iudicis, juxta illud 2. ad Timot. 4. *Reposita est mihi corona justitiae, quam reddet mihi Dominus in illa die iustus iudex.* Super quem locum videatur Nicolaus de Lira.

Secundum testimonium sumitur ex Apostolo ad Ephel. 1. ubi gratitiam Dei praedestinationem mirum in modum commendat, his verbis: *Benedictus Deus & Pater Domini nostri Iesu Christi, qui benedixit nos in omni benedictione spirituali in caelestibus in Christo, sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti & immaculati in conspectu eius, in charitate. Qui praedestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum in ipsum, secundum propositum voluntatis suae, in laudem gloriae gratiae suae.* Quo loco loqui Apostolum de electione ad gloriam in se, non verò ad gratiam, quae est gloria virtualiter & in semine, patet. Tum quia loquitur de illis quos benedixit Deus omni benedictione spirituali in caelestibus; gratia autem quae est repta obis, & praedestinati communis, nec est omnis benedictio spiritualis, quia deest ei perseverantia ultima, & gloriificatio; nec est benedictio in caelestibus, cum illa detur etiam viatoribus adhuc in terra degeantibus. Tum etiam quia Glossa Angelica explicans illa verba, *Ut essemus sancti, addit, in aeterna beatitudine.* Favent etiam illa verba, *In conspectu eius,* hoc est cum conspiciendo, ut explicat D. Thomas ibidem. Hanc ergo electionem praedestinatorum ad gloriam, esse purè gratuitam, & antecedere praevisionem meritum, docet Apostolus: *Primo quia ait Deum non eligere, non quia futuri eramus sancti, sed ut essemus sancti, ac proinde ceteris nostram sanctitatem, nostraque merita, non esse motiva, sed effectus divinae praedestinationis.* Unde Hieronymus in illum locum Apostoli. *Non eliguntur Paulus & qui ei similes sunt, quia erant sancti & immaculati, sed eliguntur & praedestinantur, ut consequenti vita, per opera atque virtutes sancti ac immaculati sint.* Secundò, quia talem electionem tribuit solo beneplacito voluntatis divinae: *Praedestinavit nos (inquit) secundum propositum voluntatis suae, in laudem gloriae gratiae suae.* Tertio, quia ibidem talem electionem nomine sortis appellat, ad significandum, illam nullam habere causam ex parte nostri, sed ex solo beneplacito divinae voluntatis pendere, ut infra magis ponderabimus. Unde Augustinus de praedest. Sanct. cap. 18. versans illum locum Apostoli: *Elegit nos (inquit) Deus in Christo ante mundi constitutionem, praedestinavit nos in adoptionem filiorum &c.* Fecit hoc secundum placitum voluntatis suae, in nemo de sua, sed de illius erga se voluntate gloriatur. Fecit hoc secundum divitias gratiae suae, secundum bonam voluntatem suam, quam proposuit in dilectio filio suo, in quo sortem consecutus sumus, praedestinati secundum propositum, non nostrum, sed eius qui universa operatur.

§. III.

Aliud celebre Apostoli testimonium expenditur.

Aliud eisdem Apostoli testimonium, habetur capite 9. Epistolae ad Romanos ubi de causa nostra praedestinationis ex infra-to differens, eam referre in solam Dei misericordiam voluntatem, eligentis hos, & relinquens alios; & ad hoc probandum inducit exemplum duorum geminorum, Jacob & Esau, qui ante nondum nati essent, nec aliquid boni egissent aut mali, non ex operibus, sed ex vocante didum est: *Jacob dilexi, Esau autem odio habui.* Et paulò post: *Miserere cuius misereor, & misericordiam praestabo uti miserebor.* (Id est, ut claris dicitur Exod. 33. *Miserere cui voluero; & clemensero in quem misereboris.*) Igitur non volentis neque currentis, sed miserentis est Dei. Et postea: *Cujus vult misereor, & quem vult indurare; scilicet non impariendo malitiam, sed non impariendo misericordiam;* inquit Augustinus Epistolà 10. ad Sixtum.

Sed quia hinc videbatur sequi importunum illud argumentum, quòd videlicet Deus in iustis conquiritur de hominibus, situm hoc et ejus voluntate pendet; *Volentis enim ejus qui resistit?* Ad illud solvendum inducit exemplum figuli, & addit: *O homo tu quis es qui resistis Deo? Nunquid dicit figmentum ei qui se fixit, quid tu fecisti sic? An non habet potestatem figulus luti ex eadem massa facere aliquid quidem vas in honorem, aliquid verò in contumeliam? &c.* Quorum verborum, accipio, talis est sensus: quòd pro absoluto dominio possit Deus praedestinare quos voluerit, ad ostensionem gloriae & virtutis suae, etiam nullà inaequalitate procedente; sicut figulus eadem massa pro suo placito format vasa ad finem tam diversos: ita ut quaedam usui honorabili deserviant, scilicet ad potum & cibum; aliam autem ad turpem, & ad recipienda excrementa. Unde D. Thomas hunc locum exponens ait: *Deus liberam potestatem habet facere ex eadem corrupta materia humani generis, sicut ex quodam luto, nulli faciendo injuriam, quosdam homines preparatos ad gloriam, quosdam autem in miseria drelitit.* Jerem. 18. *Sicut latus in manu figuli, ita in manu mea vos dormis Israel.*

Alià utitur comparatione S. Thomas hic cap. 5. ad 3. ubi docet, quòd sicut ex simplici Architec-ti voluntate pendet quòd hic lapis sit in illa parte parietis, ille in alia: ita ex simplici Dei voluntate est quòd iste praedestinat us sit, non reliquus ille. Concludamus ergo cum eodem Apostolo cap. 11. ejusdem Epistolae ad Romanos. *O altitudo divitiarum sapientiae Dei, quam incomprehensibilis sunt judicis ejus! &c.* Vel dicamus cum Tertuliano: *O profundum divitiarum sophia Dei, ut investigabilia judicis ejus, utique Dei judicis, ita & investigabiles viae ejus, utique intellectus & sententiae, quas ei nemo monstraverit, nisi forte isti confiteri divinitatis, dicentes, sic non debuit Deus, & sic magis debuit.*

§. IV.

Pracluditur aditus evasionebus Adversariorum.

Tam clarum & evidens Apostoli testimonium, multipliciter conatur eludere Adversarii.